

En Rigsdagstale.

Folketingsmændene d'Hrr. Sv. Høgsbro og Ingv. Jensen har atter i aar forelagt Rigsdagen et beskedent lille lovforslag om kvinders adgang til embeder i Statistisk Bureau. Det har kun givet anledning til en ganske lille debat, men under denne fremkom nogle udtalelser, der har saa megen interesse, at de vel fortjener gennem kvindernes blad at komme til en videre kreds. Talerne var, foruden forslagsstilleren Hr. Ingv. Jensen og Alfr. Christensen, der begge talte meget kort, kun Dr. Birch (Højre), men han holdt en længere tale. Vi kvinder har grund til at være taknemlige, hver gang en af vore modstandere tager ordet og motiverer deres modstand mod os og vor sag; thi for det meste optræder de kun som den store Bøjgen, der „altid gaar udenom“, der aldrig slaar et ærligt slag, og som man derfor aldrig kan faa hold paa. Dette er ikke nogen fin maade at kæmpe paa, og vi kan da ikke andet end glæde os, naar en ung djærv stridsmand vil tage bladet fra munden. Det har Dr. Birch gjort ved denne lejlighed, og vi tør vel gaa ud fra, at han er lige saa taknemmelig mod os, som vi mod ham, naar vi optager diskussionen med ham om denne sag.

Lad os begynde med at sige, at vi er ganske enige med ham i, at sagen ikke er *saa* lille, som mange kunde mene. Det er vel kun kvinders adgang til Statistisk Bureau, der er tale om, men gaar sagen igennem, faar kvinderne lov til at beklæde fuldmægtigembeder i Stat. Bur., og hvis — vel at mærke *hvis!* — de viser dygtighed her, saa kan man vanskelig udelukke dem fra andre lignende embeder i, hvad der med et impoerende navn hedder „Centraladministrationen“. Og nu er det, som Dr. Birch siger, et spørgsmaal, om kvinder er dygtige nok dertil. Vi indrømmer, at de aldrig har bevist det. Saa langt gaar vor enighed. Men naar Dr. Birch herefter synes at gaa ud fra, at de saa heller ikke *har* denne dygtighed, saa hører enigheden op. Vi kan ikke lade være at spørge, om det gaar an for en Dr. polit. at slutte *ab non esse ad non posse?* For en Dr. phil. gaar det ikke an, men maaske gaar det med den statsvidenskabelige Doktorgrad som med den statsvidenskabelige examen; efter Dr. Birchs eget udsagn betyder det ikke meget at have taget den, al den stund enhver kan tage den, blot han er flittig.

Men nu et andet spørgsmaal: Hvorledes skal kvinder bevise, at de kan bestride fuld-

mægtigembeder, uden ved at faa disse embeder? Hvorledes kan man overhovedet bevise, at man kan magte en opgave uden ved at forsøge at løse den? Selv om en mand ved man jo ikke, hvorvidt han duer til et embede, før han sidder i det, hvorfor skulde det da gaa anderledes med kvinder?

Ja, vil Dr. Birch vel sige, men der er noget der hedder analogislutninger; vi har aldrig set kvinder gøre fyldest i overordnede stillinger. Mon det dog ikke skulde bero paa en vis nærsynethed? For blot at nævne det, der ligger lige for haanden: en kone, der styrer et stort hus, en gaardmandsenke, der sidder med en stor gaard, en bestyrerinde, der leder en stor skole, har de ikke ret overordnede stillinger? Og gør de dog ikke ret hyppig god fyldest? Har vi da ikke lov til ved analogi at slutte, at de ogsaa nok vil kunne gøre fyldest i den „ret overordnede stilling i Centraladministrationen“ som et fuldmægtigembede i Stat. Bureau er. Maaske Dr. B. har hørt om en dansk dronning, der hed Margrethe? Hun indtog nok en ret „overordnet stilling i Centraladministrationen“, og det vides ikke rettere, end at hun gjorde god fyldest ogsaa udenfor „det mere manuelle og mekaniske arbejde“, som Dr. B. indrømmer kvinder evne til. Hun samlede de tre nordiske riger og holdt dem samlede, saalænge hun levede. Der var ikke saa faa af de mænd, der senere indtog en lignende „overordnet stilling i Centraladministrationen“ som Margrethe, der forsøgte at løse den samme opgave som hun, men det glippede for dem alle — for dem alle uden undtagelse.

Dernæst melder der sig et nyt spørgsmaal. Sæt nu, kvinderne paa en eller anden maade faar lejlighed til at vise, at de kan styre disse store embeder, vil Dr. B. saa gaa ind paa at ansætte dem? Nej, lyder svaret, saa vil han netop slet ikke ansætte dem, *thi da konkurrerer de med mændene*. Das endlich war des Pudels Kern, og det er en gammel bekendt. Dr. Birch opgiver nu helt — eller næsten helt — sin modige selvstændighed og gaar op i den store, gamle Bøjgen, der hedder mandfolkenes fagforening. Og dens princip, som den vel kun en sjælden gang plumper ud med, men altid støt og stille handler efter, det er dette: luk først og fremmest kvinderne ude fra de stillinger, de har *vist*, de kan bestride!

Der er eksempler nok paa principets anvendelse. Det er knapt værd at nævne, at vi her, i dronning Margretes fødeland, har faaet en arvefølgelov, der fastslaar, at ingen kvinde nogensinde maa regere vort land.